

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

28 липня 2026 року

№ 20-3

Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту відповідності на тему “Виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку України”

Згідно зі статтею 98 Конституції України, статтями 7, 25, 26, 35, 36, 37 і 39 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту відповідності на тему “Виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку України”.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

Протягом 2023–2025 років кошторисний процес Національного банку України (далі – Національний банк) у всіх суттєвих аспектах відповідав вимогам Закону України від 20 травня 1999 року № 679-XIV “Про Національний банк України”, Положення про управління витратами Національного банку України, затвердженого рішенням Правління Національного банку від 16.01.2019 № 19-рш (зі змінами, далі – Положення № 19-рш), Регламенту процесу “Планування, контроль та аналіз витрат кошторису адміністративних витрат Національного банку України”, затвердженого наказом Національного банку від 20.10.2021 № 760-но (зі змінами, чинний до 06.09.2023, далі – Регламент № 760-но), та Регламенту “Планування, контроль та аналіз витрат кошторису адміністративних витрат Національного банку України”, затвердженого наказом Національного банку від 05.09.2023 № 908-но (чинний з 06.09.2023, у редакції наказу Національного банку від 11.09.2025 № 781-но, далі – Регламент № 908-но), та інших розпорядчих актів. Водночас аудит встановив окремі випадки невідповідності кошторисного процесу вимогам цих актів.

1. Планування, виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку (далі – КАВ НБУ, Кошторис) на 2023, 2024 і 2025 роки та

складання звітів про їх виконання здійснювалися Національним банком загалом із дотриманням його розпорядчих актів.

За 2023–2025 роки витрати Кошторису становили 15 367 млн грн, інвестиції – 1 628,7 млн гривень. Середній рівень виконання планових показників КАВ НБУ на 2023, 2024 і 2025 роки становив 92 відс. за витратами та 73 відс. за інвестиціями, що зумовлено, зокрема, зменшенням обсягів споживання природного газу, опалення, економією при закупівлі товарів і послуг (за витратами), перенесенням реалізації інвестиційних заходів на наступні звітні періоди.

Водночас внаслідок недостатнього контролю з боку керівників структурних підрозділів центрального апарату Національного банку (далі – профільні підрозділи) – учасників кошторисного процесу за дотриманням кошторисної дисципліни не забезпечено своєчасного вжиття заходів з управління витратами в частині:

здійснення відповідальною особою профільних підрозділів аналізу фактичних показників витрат у межах доведених лімітів за видами витрат / місцем виникнення витрат;

подання пропозицій (заявок) до Департаменту фінансового контролінгу Національного банку (далі – ДФК) про внесення змін до показників кошторису адміністративних витрат центрального апарату Національного банку (далі – КАВ ЦА НБУ).

Так, із загальної кількості заявок щодо внесення змін до показників за видами витрат / місцем виникнення витрат КАВ ЦА НБУ, **23,5 відс. заявок на суму 69,2 млн грн подані профільними підрозділами після фактичного використання коштів** за такими видами витрат / місцем виникнення витрат.

За недостатності запланованої суми витрат КАВ ЦА НБУ, у I кварталі 2025 року здійснено закупівлю та укладено договір про надання послуг з поточного ремонту адміністративної будівлі. При цьому Департаментом забезпечення діяльності Національного банку не надано пропозицій щодо внесення змін до показників КАВ ЦА НБУ, а ДФК погоджено закупівлю послуг очікуваною вартістю 10,6 млн грн без підтвердження достатньої суми витрат за цією потребою, що не відповідає Регламенту процесу “Здійснення публічних закупівель у Національному банку України в період дії воєнного стану”, затвердженому наказом Національного банку від 23.12.2022 № 1048-но (зі змінами).

Перший платіж за цим договором Національним банком здійснений 20.05.2025 (до внесення змін до показників КАВ НБУ) на суму 1,44 млн грн, що на 0,44 млн грн перевищує визначений Кошторисом на цю дату плановий показник.

Аудитом встановлено, що Положення про порядок організації і проведення спостереження та поточного ремонту будівель і споруд Національного банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку від 18.10.2021 № 508-рш (далі – Положення № 508-рш), містить посилання на розпорядчі акти Національного банку, які втратили чинність згідно з наказом Національного банку від 17.03.2025 № 251-но “Про затвердження регламенту “Організація

моніторингу технічного стану, паспортизації та поточного ремонту будівель і споруд Національного банку України” (далі – наказ № 251-но).

2. Протягом 2023–2025 років виплата винагороди (оплата праці) працівникам центрального апарату Національного банку (далі – ЦА НБУ) здійснювалась у межах обсягу витрат за відповідними показниками (видами витрат), затвердженими КАВ ЦА НБУ на відповідний рік, та згідно з розпорядчими актами Національного банку.

Витрати на утримання персоналу загалом за 2023–2025 роки становили 12 137,9 млн грн, або 79 відс. витрат Кошторису.

У 2024 і 2025 роках, керуючись Положенням про винагороду (оплату праці) працівників центрального апарату Національного банку України, затвердженим рішенням Правління Національного банку від 22.06.2018 № 354-рш (зі змінами), Національний банк здійснив централізований перегляд (підвищення) розмірів посадових окладів за всіма посадами на 10 і 20 відс. відповідно. За окремими посадами також зріс розмір посадових окладів поза межами централізованого перегляду.

Методика визначення заробітної плати Голови Національного банку та його заступників, схвалена рішенням Правління Національного банку від 03.02.2022 № 53-рш та затверджена рішенням Ради Національного банку від 09.02.2022 № 2-рд (далі – Методика № 2-рд), передбачає періодичний перегляд розміру посадового окладу Голови Національного банку (не рідше ніж один раз на рік).

З цією метою Департаментом персоналу Національного банку у 2023–2025 роках здійснювався розрахунок середньомісячного розміру основної заробітної плати керівництва державних банків, проте відповідні пропозиції на розгляд Правління Національного банку не подавалися, що не відповідає вимогам пункту 4 Методики № 2-рд. Водночас Методика № 2-рд не встановлює строків подання таких пропозицій.

Розміри посадових окладів заступників Голови Національного банку за їх письмовими заявами визначались із застосуванням коефіцієнта 0,85 замість 0,9 (визначеного пунктом 6 Методики № 2-рд) від розміру посадового окладу, встановленого Голові Національного банку Радою Національного банку, хоча Методикою № 2-рд не визначено інших умов (підстав) застосування коефіцієнта розміру посадового окладу заступників Голови Національного банку.

Результати аудиту засвідчили, що протягом 2023–2025 років преміювання за результатами роботи працівників здійснювалося відповідно до Порядку додаткового преміювання працівників Національного банку України за результатами роботи за рік, затвердженого наказом Національного банку від 14.12.2020 № 1010-но (зі змінами), та щорічних наказів Національного банку.

Разом з тим встановлено, що показник “Відпрацьовано за місяць вечірніх годин” таблиці обліку використання робочого часу, складеному в модулі інформаційної системи САП НБУ “Управління персоналом і нарахування заробітної плати” (далі – SAP HCM), не передбачений формою такого табеля, визначеною додатком 1 до Порядку оформлення, подання, контролю за

складанням табеля обліку використання робочого часу працівників центрального апарату Національного банку України, затвердженого рішенням Правління Національного банку від 19.07.2017 № 458-рш (зі змінами, далі – Порядок № 458-рш).

3. Планування і виконання інвестицій у створення та розвиток матеріально-технічної бази для забезпечення діяльності Національного банку (далі – інвестиції) в КАВ НБУ протягом 2023–2025 років загалом здійснювались відповідно до вимог нормативно-правових та розпорядчих актів.

Фактично інвестиції в КАВ НБУ за 2023–2025 роки ЦА НБУ становили 720,5 млн грн, БМД НБУ – 908,2 млн гривень. Планові показники КАВ НБУ (зі змінами) за цим розділом у 2023 році виконані на 65 відс., 2024 – 76,8 відс. та 2025 – 78,3 відсотка. У 2025 році, порівняно з 2023 роком, фінансування інвестицій збільшилося в 2,4 раза (з 368,3 до 869,1 млн грн).

Водночас недотримання профільними підрозділами та Банкотно-монетним двором Національного банку (далі – БМД НБУ) окремих положень нормативно-правових та розпорядчих актів під час здійснення кошторисного процесу, а також недостатній контроль з боку керівників цих підрозділів призвели до неналежного планування і виконання КАВ НБУ та спричинили ризик нераціонального використання коштів Кошторису.

3.1. Витрати на інвестиційні заходи, пов'язані з реалізацією стратегічних заходів, включені до затвердженого КАВ НБУ на 2025 рік в обсягах, визначених Стратегією Національного банку України, затвердженою рішенням Правління Національного банку від 07.11.2023 № 401-рш (зі змінами, далі – Стратегія).

Водночас чотири інвестиційні заходи залишилися невиконаними, зокрема, через необхідність внесення змін до нормативно-правових актів Національного банку, продовження термінів виконання будівельних робіт на об'єкті, затримку при виконанні робіт розробником. Як наслідок, окремі стратегічні заходи нереалізовані повною мірою.

Зміни до Стратегії в частині термінів освоєння коштів на визначені інвестиційні заходи, які залишилися нереалізованими, не вносились.

3.2. Під час кошторисного процесу БМД НБУ та ЦА НБУ не дотримувались вимог розпорядчих актів Національного банку на окремих етапах планування інвестицій. Як наслідок, до проєктів КАВ НБУ на 2023, 2024 і 2025 роки витрати на інвестиції включалися без належного обґрунтування.

3.2.1. БМД НБУ не подавав до ДФК фінансово-економічного обґрунтування доцільності інвестицій і матеріалів до нього для складання експертних висновків щодо очікуваної окупності інвестицій, отримання вигід від їх реалізації. Відповідно, такі експертні висновки у розрізі інвестицій ДФК не склалися. Це не відповідає вимогам регламентів № 760-но та № 908-но. За таких умов у кошторисі інвестицій Банкотно-монетного двору Національного банку (далі – КІ БМД НБУ) на 2023, 2024, 2025 роки заплановано 13 інвестицій, на реалізацію яких протягом 2023–2025 років фактично спрямовано 468,6 млн гривень.

Висновки, що складались ДФК до проєкту КІ БМД НБУ на 2023, 2024 і 2025 роки, не містили інформації щодо окупності таких інвестицій та опису основних підходів / припущень, застосованих при розрахунках окупності, визначенні витрат та вигід. Відповідно, управлінські рішення ухвалювались без належного документального обґрунтування, необхідного для порівняння варіантів, оцінки загальної вартості, готовності й окупності, а також моніторингу очікуваних вигід від інвестицій БМД НБУ, що призвело до продовження строків завершення інвестицій (в окремих випадках – на понад три роки) та збільшення фінансування на їх реалізацію.

3.2.2. Аудит засвідчив, що при формуванні проєктів КІ ЦА НБУ на 2023, 2024 і 2025 роки у 28 відс. запитів на інвестиції (фактичні витрати за якими становили 29,7 млн грн) ДФК надано висновки до проєктів планів капітальних вкладень у будівництво власних об'єктів Національного банку України та їх фінансування на відповідний рік, які не містили інформації про очікувані вигоди і витрати на інвестиційні заходи. Це не відповідає вимогам регламентів № 760-но та № 908-но.

3.3. Протягом 2023–2025 років профільні підрозділи надали до ДФК 40 звітів про виконання інвестиційних заходів, що містили інформацію про фактичні суми витрат, які планувалися в КАВ НБУ для реалізації інвестиційних заходів та відображені у звітах про виконання КАВ НБУ на відповідні роки.

Водночас майже третина звітів за 2025 рік не містила інформації, яка б підтверджувала завершення інвестиційного заходу та досягнення його мети. Це не вплинуло на достовірність відображення витрат у звіті про виконання КАВ НБУ за 2025 рік, однак не підтверджувало досягнення мети інвестиційного заходу.

3.4. Протягом 2023–2025 років Національним банком укладено 122 договори для реалізації інвестиційних заходів на суму зобов'язань 715,4 млн гривень.

Аудит засвідчив виконання 11 договорів на суму зобов'язань 330 млн грн та оприлюднення звітів про їх виконання в електронній системі закупівель.

Водночас Національним банком у 27 відс. договорів про поставку товарів, виконання робіт або надання послуг на суму зобов'язань 43,5 млн грн внесені зміни до істотних умов договорів у частині продовження строку виконання зобов'язань без достатнього документального підтвердження обставин, що спричинили таке продовження. Підрядники / постачальники / контрагенти не надали належного документального підтвердження таких обставин, що не відповідало вимогам частини п'ятої статті 41 Закону України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII “Про публічні закупівлі” (зі змінами) та пункту 19 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 (зі змінами).

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА:

1. Звіт про результати аудиту відповідності на тему “Виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку України” (далі – Звіт) затвердити.
2. Це рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Верховній Раді України.
3. Це рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики і рекомендувати розглянути їх на своєму засіданні.

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України.

5. Це рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Національному банку України і рекомендувати:

5.1. З метою належного планування і виконання КАВ НБУ та раціонального використання коштів Кошторису посилити заходи контролю за дотриманням кошторисної дисципліни на всіх етапах кошторисного процесу (термін – постійно).

5.2. Розглянути питання:

удосконалення Методики № 2-рд у частині визначення строків подання Департаментом персоналу Національного банку на розгляд Правління Національного банку пропозицій щодо перегляду розміру посадового окладу Голови Національного банку та інших умов (підстав) застосування коефіцієнта розміру посадового окладу заступників Голови Національного банку (термін – до 01.01.2027);

узгодження затвердженої форми табеля обліку використання робочого часу (додаток 1 до Порядку № 458-рш) з формою табеля обліку використання робочого часу, складеного в SAP HCM (термін – до 01.01.2027).

5.3. Актуалізувати положення Стратегії для узгодження витрат КАВ НБУ на інвестиційні заходи, пов’язані із реалізацією стратегічних заходів, визначених цим документом (термін – до 01.04.2027).

5.4. З метою поліпшення планування, виконання та завершення інвестиційних заходів розглянути питання унормування розпорядчих актів Національного банку у частині:

складання експертних висновків за новими інвестиційними заходами, включеними до КАВ НБУ після його затвердження (термін – до 01.03.2027);

визначення вимог до змісту висновків, що надаються ДФК до КАВ НБУ, критеріїв (умов), за яких виникає необхідність колегіального обговорення зауважень ДФК щодо інвестиційного заходу ЦА НБУ (термін – до 01.03.2027);

створення робочої групи для надання експертної оцінки ініціативам і проєктним рішенням за інвестиційними заходами щодо організації нового будівництва, реконструкції, реставрації (ремонт реставраційного) та капітального ремонту будівель і споруд та здійснення контролю на всіх етапах

підготовки, виконання та завершення інвестиційних заходів БМД НБУ (термін – до 01.12.2026).

5.5. Вжити заходів щодо внесення змін до Положення № 508-рш в частині посилення на розпорядчі акти Національного банку, які втратили чинність згідно з наказом № 251-но (термін – до 01.03.2027).

6. Оприлюднити це рішення Рахункової палати і Звіт на офіційному вебсайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Рахункової палати Ольгу Піщанську.

Голова

Ольга ПІЩАНСЬКА

